

**Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги**

Ўзбекистон Республикаси

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги
Министри Абдурасул Абдуллаевнига
Санкети оиди № 5112000-Жисмоний маданият бакалавриат таълим йўналишининг
малака талаблари

Ўзбекистон Республикаси

**5112000-Жисмоний маданият бакалавриат таълим йўналишининг
малака талаблари**

ЎЗР ОУМТВ

Буйруқ № 418

14.08.2020

Тошкент

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

- Тошкент давлат педагогика университети;

ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги хузуридаги Олий ва ўрта маҳсус, профессионал таълим йўналишлари бўйича ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашнинг 202 0 йил «14 » 08 даги 3 - сонли йигилишида маъқулланган. Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигининг 202 0 йил «14 » 08 даги 418 - сонли буйруғи билан тасдиқланган.

ЖОРӢЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги.

Мазкур Малака талаби 110000 – педагогика таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори, Ўзбекистон Республикаси Миллий малака рамкасига мувофик ишлаб чиқилган ва расмий меъёрий-услубий ҳужжат ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида Малака талабини расмий чоп этиш хукуки Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигига тегишлидир.

МУНДАРИЖА

Т/р	бет
1. 5112000-Жисмоний маданият бакалавриат таълим йўналишининг умумий таснифи	4
1.1. Кўлланиш соҳаси.....	4
1.1.1. 5112000-Жисмоний маданият таълим йўналиши малака талабининг қўлланилиши.....	4
1.1.2. Малака талабларининг асосий фойдаланувчилари.....	4
1.2. 5112000-Жисмоний маданият йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг таснифи	4
1.2.1. 5112000-Жисмоний маданият таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари.....	4
1.2.2. 5112000-Жисмоний маданият таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг объектлари.....	4
1.2.3. 5112000-Жисмоний маданият таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари.....	5
1.2.4. 5112000-Жисмоний маданият таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий вазифалари.....	5
2. 5112000-Жисмоний маданият таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий компетенцияларига қўйиладиган талаблар.....	6
2.1. Умумий компетенциялар.....	6
2.2. Касбий компетенциялар.....	7
2.3. Касбий квалификациялар	7
3. 5112000-Жисмоний маданият бакалавриат таълим йўналиши ўкув режаси ва фандастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар	7
3.1. 5112000-Жисмоний маданият бакалавриат таълим йўналиши ўкув режаси ва фанлар дастурларига қўйиладиганумумий талаблар.....	7
3.2. 5112000-Жисмоний маданият бакалавриат таълим йўналиши ўкув режасидаги юклама ҳажми	8
Библиографик маълумотлар.....	9

1. 5112000-Жисмоний маданият бакалавриат таълим йўналишининг умумий таснифи

5112000-Жисмоний маданият таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрлаш кундузги, сиртқи таълим шаклларида амалга оширилади. Барча таълим шакллари бўйича ўқитиш кредит-модуль тизими асосида ташкил қилинади. Кундузги таълимда бакалавриат дастурининг меъёрий муддати 3 ийл.

1.1. Қўлланиш соҳаси.

1.1.1 5112000-Жисмоний маданият таълим йўналиши малака талабининг қўлланилиши.

Малака талаби *5112000-Жисмоний маданият таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрловчи барча олий таълим ташкилотлари учун талаблар мажмуини ифодалайди.*

1.1.2. Малака талабларининг асосий фойдаланувчилари:

- мазкур таълим йўналиш бўйича малака талаблари, ўкув режа ва фан дастурларини ишлаб чиқиши ва янгилаш, улар асосида ўкув жараёнини самарали амалга ошириш учун масъул ҳамда ўз ваколат доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим ташкилотининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўкув бўлими бошлиғи, деканлар ва кафедра мудирлари) ва профессор-ўқитувчилари;

- таълим йўналишининг ўкув режаси ва фан дастурларини ўзлаштирувчи олий таълим ташкилотининг талабалари;

- бакалавриат битирувчиларининг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Давлат аттестация комиссиялари;

- таълимни бошқариш бўйича ваколатли давлат органлари;

- олий таълим ташкилотларини молиялаштиришни таъминловчи органлар;

- олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли давлат органлари;

- кадрлар буюртмачилари ва иш берувчи ташкилот ва корхоналар;

- олий таълим ташкилотларига ўқишига кираётган абитуриентлар, уларнинг отаоналари ва бошқа манфаатдор шахслар.

1.2. 5112000-Жисмоний маданият таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг таснифи.

1.2.1. 5112000-Жисмоний маданият таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари:

5112000-Жисмоний маданият – педагогика соҳасидаги йўналиш бўлиб, умумий ўрта таълим мактаблари, академик лицейлар, техникумлар учун бакалавриат таълим йўналиши бўйича педагогик фаолият жараёнда фойдаланиладиган фанлар, педагогик фаолият воситалари, усуслари, методлари;

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ва тармоқ илмий-тадқиқот институтларида ҳамда мустақил тадқиқотчи сифатида илмий-педагогик тадқиқот ишлари билан шуғулланиш;

Оммавий ахборот воситалари, давлат бошқаруви органлари, бошқа давлат ва нодавлат муассасаларида касбий фаолият юритиш каби комплекс масалалар мажмуасини қамраб олади.

1.2.2. 5112000-Жисмоний маданият таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг обьектлари:

- таълим жараёни; ўқитишнинг педагогик технологиялари ва методлари;
- таълимнинг назарий масалалари; ўқитиш методикаси;

- лойиҳалаштириш асосида ўкув жараёнини бошқариш технологиялари, маъруза, амалий ва лаборатория машғулотларини лойиҳалаштириш ва ташкил этиш жараёни, шахсий ва касбий ахборот майдонини шакллантириш жараёни, мактабдан ташқари таълим муассасалари таълим-тарбия жараёни; таълим соҳасидаги муаммолар ва уларнинг ечимларини топишни ташкил этиш жараёни; таълимни бошқариш ва педагогик жараённи ташкил этиш;

- мос ихтисослик бўйича илмий-тадқиқот жараёнлари, маънавий-маърифий тарғибот ишлари жараёни;

1.2.3. 5112000-Жисмоний маданият таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари:

- педагогик;
- илмий-тадқиқот;
- маънавий-маърифий;
- ташкилий-бошқарув;

1.2.4.5112000-Жисмоний маданият таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий вазифалари.

5112000-Жисмоний маданият таълим йўналиши бўйича Миллий малака рамкасининг б-малака даражаси ҳамда бакалавр касбий фаолиятларининг соҳалари, обьектлари ва турларига мувофиқ бакалавриат битирувчиси қўйидаги касбий вазифаларни бажаришга қодир бўлиши лозим:

– умумий ўрта таълим мактаблари, академик лицейлар, техникумларда «Жисмоний маданият ва спорт»га оид фанларидан ўрнатилган тартибда дарс бериш;

– умумий ўрта таълим мактаблари, академик лицейлар, техникумлар, мактабдан ташқари муассасаларида ишлаш;

– таълим тизимида кабинет мудири, лаборант ва унга тенглаштирилган лавозимларда ишлаш;

– мос таълим йўналишлар бўйича таълимни амалга оширувчи вазирликлар, унинг тармоқ бошқармалари ва муассасаларида методист, мутахассис ва бошқа лавозимларда ишлаши;

– жисмоний маданият йўналишидаги илмий-тадқиқот ташкилотларида кичик илмий ходим бўлиб ишлаш;

– маҳаллий ўз-ўзини бошқариш органлари ҳамда жойлардаги маънавият ва маърифат марказларида ишлаш;

– ишлаб чиқариш соҳаларида, касбий таълим педагогикаси ва технологияси, ўқитишининг дидактик воситаларини ишлаб чиқиш ва амалиётга жорий этиш.

–педагогик фаолиятида:

–таълим мазмунини белгилаш тамойиллари ва мезонларига риоя этиш, ўкув материалларини танлаш ва тизимлаштиришга доир замонавий ёндашувларни ҳисобга олиш, ўкув материалларини моделлаштириш;

–яхлит педагогик жараённинг умумий қонун, қонуният ва тамойилларига амал қилиш, таълим-тарбия жараёнида гносеологик, ташкилий, психологик, дидактик, социологик ва кибернетик қонуниятларнинг уйғунлигига эришиш;

–таълим-тарбия жараёни таркибий қисмлари (мақсад, натижа, мазмун, шакл, метод ва восита)нинг ўзаро алоқадорлиги ва умумийлигини ҳисобга олиш;

–таълим-тарбия жараёнини ташкил этишининг асосий ва ёрдамчи шаклларидан унумли фойдаланиш; ўқувчиларнинг бўш вақтини самарали ташкил этиш ва ўтказиш;

–таълим-тарбиянинг хилма-хил методларини, замонавий педагогик технологияларни оқилона танлай олиш, ижодий ёндашув асосида метод ва технологияларнинг миллий менталитетга мослигини таъминлаш.

–Илмий-тадқиқот фаолиятида:

– илмий-тадқиқот институтлари ва илмий марказларда таълим йўналишлари даги фанлар ва уларни ўқитиш методикасига оид мавзуларда тадқиқот олиб бориш;

– интернет тармоғида энг янги илмий ютуқлар ҳақидаги маълумотларни мақсадга йўналган ҳолда қидириш ва топиш;

– таълим йўналишлари даги фанларга оид илмий тўпламлар, маҳаллий ва чет эл илмий-тадқиқот ютуқларини ўрганиш;

– илмий-тадқиқот ишланмаларини тайёрлаш, соҳа адабиётлари экспертизасини амалга оширишда қатнашиш;

– маълумотларни жамлаш, қайта тайёрлаш, мавзу бўйича илмий маълумотларни тизимли таҳлил қилиш;

– тадқиқот натижалари ва ишланмаларини татбиқ этиш.

– Маънавий-маърифий фаолиятида:

– маънавий-маърифий ишларни режалаштира олиши, уни ташкил этиш методикасини эгаллаш, ўқувчилар онгига миллий истиқбол ғоясини сингдириш;

– ўқувчиларда мағкуравий ва ахборот хуружларига қарши иммунитетни юзага келтириш метод ва технологияларини билиши;

– глобаллашув шароитида кечётган жараёнларда ахборот коммуникация технологияларининг ўрни ва таъсири ҳакида тушунтириш ишларини олиб бориш;

– маҳаллаларда маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича индивидуал сұхбат ўтказиш;

– миллий урф-одат ва маросимларни ўтказишида, умуминсоний қадриятлар, меҳримурувват, бағрикенглик, ватанпарварлик, садоқат каби юксак инсоний фазилатларни очиб бериш.

– Ташкилий-бошқарув фаолиятда:

– педагогик ва ахборот технологиялардан фойдаланган ҳолда ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш механизmlарини ишлаб чиқиш;

– атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мос келиши борасида ишлаб чиқариш жараёнларини назорат қилиш;

– жамоада ижтимоий ва маънавий-маърифий ишларни ташкил этиш ва бошқариш;

– фикрлар ҳар хил бўлган шароитда тўғри қарор қабул қилиш;

– бажараётган фаолияти бўйича иш режасини тузиш, назорат қилиш ва амалга оширилган натижаларини баҳолаш.

2. 5112000-Жисмоний маданият таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий компетенцияларига қўйиладиган талаблар

2.1. Умумий компетенциялар:

- давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши, ижтимоий-иктисодий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қила олиш;

- хорижий тиллардан бирида касбий фаолиятига оид хужжатлар ва ишлар моҳиятини тушуниши, табиий илмий фанлар бўйича касбий фаолияти доирасида зарурий билимларга эга бўлиши ҳамда улардан замонавий илмий асосда касб фаолиятида фойдалана билиш;

- ахборот технологияларини касбий фаолиятида қўллай билиши, ахборотларни йиғиш, сақлаш, қайта ишлаш ва улардан фойдаланиш усулларини эгаллаган бўлиши, фаолиятида мустақил асосланган қарорлар қабул қила олиш;

- янги билимларни мустақил эгаллай билиши, ўз устида ишлаши ва меҳнат фаолиятини илмий асосда ташкил қила олиш;

- соғлом турмуш тарзи ва унга амал қилиш зарурияти тўғрисида тассаввурга эга

бўлиш.

2.2. Касбий компетенциялар:

- фукаролик жамиятининг долзарб масалаларини билиши, Ўзбекистон ривожлантириш стратегиясига асосланган фаол ҳаётй нуктаи назарга;
- дунёкараш билан боғлиқ тизимли билимларга эга бўлиши; гуманитар ва ижтимоий-иктисодий фанлар асосларини, жорий давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши, ижтимоий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қила олиши;
- Ватан тарихи ва географиясини билиши, маънавий миллый ва умуминсоний кадриялар масалалари юзасидан ўз фикрини баён қила олиши ва илмий асослай билиши, миллый истиқлол тоғасига асосланган фаол ҳаётй нуктаи назарга эга бўлиши;
- табиат ва жамиятда кечайдан жараён ва ҳодисалар ҳақида яхлит тасаввурга эга бўлиши, табиат ва жамият ривожланиши ҳақидаги билимларни эгаллаши ҳамда улардан замонавий илмий асосларда ҳаётда ва ўз касб фаолиятида фойдалана билиши;
- инсоннинг бошқа инсонга, жамиятга ва атроф мухитга муносабатини белгиловчи хуқуқий ҳамда маънавий мезонларни билиши, касб фаолиятида уларни ҳисобга ола билиши;
- хорижий тиллардан бирида касбий фаолиятига оид хужжатлар ва ишлар моҳиятини тушуниши, табиий илмий фанлар бўйича касбий фаолияти доирасида зарурий билимларга эга бўлиши ҳамда улардан замонавий илмий асосда ҳаётда ва ўз касб фаолиятида фойдалана билиши;
- ахборот йиғиш, сақлаш, қайта ишлаш ва улардан фойдаланиш усулларини эгаллаган бўлиши, ўз касб фаолиятида мустақил асосланган қарорлар қабул қила олиши;
- тегишли бакалавриат йўналиши бўйича рақоботбардош умумкасбий тайёргарликка эга бўлиши;
- янги билимларни мустақил эгаллай билиши, ўз устида ишлаши ва меҳнат фаолиятини илмий асосда ташкил қила олиши;
- соғлом турмуш тарзи ва унга амал қилиш зарурияти тўғрисида илмий тассаввур ҳамда эътиқодга, ўзини жисмоний чинқтириш укув ва кўникмаларига эга бўлиши лозим.

2.3. Касбий квалификациялар:

Жисмоний тарбия ва жисмоний маданият таълим жараённида илмий педагогик фаолият олиб бориши, жисмоний тарбия дарслари ва дарсдан ташқари спорт фаолиятида ўқитувчилик ҳамда мураббийлик фаолиятини олиб бориш, давлат ва нодавлат ташкилотларда жисмоний тарбия ва спорт ишларини бошқариш, мактабгача таълим муассасаларида жисмоний тарбия йўриқчиси, спорт мактаб интернатларда спорт турлари бўйича мураббийлик фаолиятини олиб бориш квалификацияларига эга бўлиш мумкин.

3. 5112000-Жисмоний маданият бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

3.1.5112000-Жисмоний маданият бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фанлар дастурларига қўйиладиган умумий талаблар

Бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фанлар дастурлари таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг таснифи ҳамда касбий компетенцияларига қўйиладиган талабларга мувофиқ, талабалар мажбурий ва танлов фанларини ўзлаштириши, амалиётларни ўтиши ва натижада касбий фаолиятида зарур билим, кўникма ва малака компетенцияларини эгаллашини таъминловчи мазмунда ишлаб чиқилади.

Ўқув режаси кредит-модуль тизими асосида шакллантирилади. Бунда ўқув жараёни графики, ҳафталар кесимида ўкиш вақти, аттестациялар, амалиётлар, татиллар, семестрлар

бўйича ўтиладиган “Табиий-илмий ва гуманитар фанлар”, “Умумкасбий фанлар”, “Махсус фанлар”, машғулотлар турлари, ажратилган соатлар, кредитлар, фанлар коди, Давлат аттестацияси ва бошқалар кўрсатилади.

Ўқув режаларга киритиладиган мажбурий ва танлов фанлар турдош олий таълим муассасалар билан ҳамкорликда таянч олий таълим муассасалари томонидан белгиланади.

3.2. 5112000-Жисмоний маданият бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми

Барча турдаги аудитория ва аудиториядан ташқари ўқув ишларини ўз ичига олган ўқув юкламасининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 30 соат қилиб белгиланади. Ишлаб чиқаришдан ажralган ҳолда (кундузги) ўқиш шакли учун аудитория машғулотларининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 30 соатгача қилиб белгиланиши мумкин.

Ўқишнинг меъёрий муддати уч йил бўлгани ҳолда ўқув жараёни 153 ҳафта давом этиши зарур.

Ўқув даврининг умумий ҳажми қуидагича тақсимланиши мақсадга мувофиқ:

Ўқувдаврлари	Кундузги таълим шакли учун*	Сиртқи шакли таълим учун*
Назарий ва амалий таълим*	40-60%	40-60%
Шу жумладан, мустақил таълим	-	25-45%
Аттестация	6-8%	6-8%
Таътил	10-30%	10-30%
Малакавий амалиёт	15-30%	15-30%
Битирув малакавий иши	2-3%	2-10%

Библиографик маълумотлар

УДК 002: 651. 1/7

Гурух Т 55

ОКС 01.040.01

Таянч сўзлар:

Давлат таълим стандарти, малака талаблари, ўқув режа, компетенция, модуль, кредит, касбий фаолият соҳаси, касбий фаолият обьекти, касбий фаолият тури, амалиёт, амалиёт обьекти, кадрлар сифати, юклама, юклама ҳажми. Касбий фаолият тури, компетенция, таълим йўналиши, касбий фаолият обьекти, касбий фаолият соҳаси, бакалавриатнинг асосий ўқув режа ва фан дастурлари, профиль, уқиб-ўрганиш натижалари, ўқув даври менежмент, тармоқлар ва соҳалар, малака талаблари, бакалавриатнинг ўқув жараёни, сифатни баҳолаш ва назорати, жисмоний тарбия, ишлаб чиқариш, ташкилий-бошқарув фаолияти, малака амалиёти, битирув малакавий иши, давлат аттестацияси, ўқув фанлари блоки, олий таълим муассасаси, таълим жараёни, бошқарув жараёни, ишлаб чиқариш, лойиҳалаш, илмий тадқиқот жараёни.

**5112000-Жисмоний маданият бакалавриат таълим йўналиши бўйича
таълим дастурининг тузилиши**

Т.р.	Фанлар блоклари ва блокларининг номлари	Умумий юкламанинг ҳажми, соатларда
1.00	Табиий-илмий ва гуманитар фанлар	840
1.01	Ўзбекистоннинг энг янги тарихи	60
1.02	Фалсафа	60
1.03	Ўзбек (рус) тили	120
1.04	Хорижий тил	240
1.05	Ўзбек тилини соҳада қўлланилиши	60
1.06	Одам анатомияси ва физиологияси	180
1.07	Олий математика	60
1.08	Таълимда ахборот технологиялари	60
2.00	Умумкасбий фанлар	2700
2.01	Умумий психология	120
2.02	Умумий педагогика	240
2.03	Жисмоний маданият назарияси ва методикаси	660
2.04	Жисмоний тарбия гигиенаси ва спортнинг тиббий-физиологик асослари	120
2.05	Гимнастика ва уни ўқитиш методикаси	240
2.06	Енгил атлетика ва уни ўқитиш методикаси	360
2.07	Спорт ва ҳаракатли ўйинларни ўқитиш методикаси	600
2.08	Жисмоний тарбия ва спорт менежменти	60
	<i>Танлов фанлари</i>	300
3.00	Ихтисослик фанлари	1140
3.01	Кураш турлари ва уни ўқитиш методикаси	240
3.02	Сузиш ва уни ўқитиш методикаси	120
3.03	Спорт маҳоратини ошириш	240
3.04	Спорт турлари бўйича мусобақалар ўтказиш ва ҳакамлик қилиш	180
3.05	Спорт иншоотлари	120
	<i>Танлов фанлари</i>	240
4.00	Қўшимча фанлар	300
	ЖАМИ	4980
	Малакавий амалиёт	420
	Якуний давлат аттестацияси	
	Аттестациялар	
	ЖАМИ	420
	ҲАММАСИ	5400

Ишлаб чиқувчилар, келишилган асосий кадрлар истеъмолчилари

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН:

Тошкент давлат педагогика университети

Ректор

А.Умаров

2020 йил «12» 08

**Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги
Республика таълим маркази**

Директор

Ш.Саттаров

2020 йил «14» 08

М.Ў.

КЕЛИШИЛГАН:

**Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги ҳузуридаги
Олий таълимни ривожлантириш тадқиқотлари ва илғор технологияларни
татбиқ этиш маркази**

Директор

З.Хакимов

2020 йил «14» 08

М.Ў.

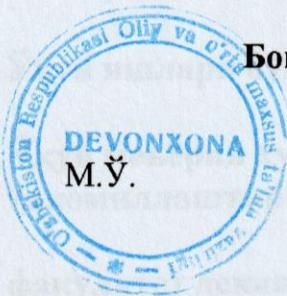

Бошлиқ

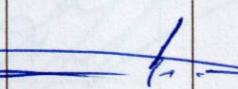
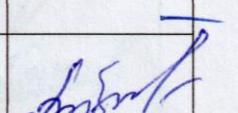
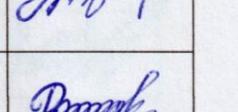
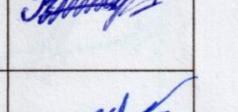
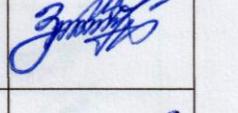
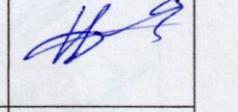
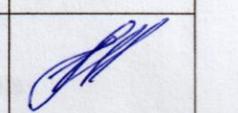
С.Ниязбеков

2020 йил «14» 08

М.Ў.

5112000-Жисмоний маданият бакалавриат таълим йўналишида ишлаб чиқилган малака талаблари мазмуни бўйича ишчи гурухининг келишув варақаси

№	Ишчи гурух раиси ва аъзолари	Ф.И.Ш	Лавозими, илмий даражаси ва унвони	Имзо
1	раис	Н.Х.Рахманкулова	Низомий номидаги ТДПУ Ўкув ишлари бўйича проректори	
2	аъзо	Ш.А.Абдуллаева	Низомий номидаги ТДПУ Бошлангич таълим факультети декани	
3	аъзо	У.Р.Раджапов	Низомий номидаги ТДПУ Жисмоний маданият кафедраси мудири, доцент	
4	аъзо	Т.Б.Зайнiddинов	Низомий номидаги ТДПУ Жисмоний маданият кафедраси доценти в.б.	
5	аъзо	Ф.А.Нурматов	Тошкент вилояти ЧДПИ Жисмоний маданият кафедраси мудири	
6	аъзо	Р.И.Латипов	Низомий номидаги ТДПУ Жисмоний маданият кафедраси доценти.	
7	аъзо	Б.Б.Нигманов	Низомий номидаги ТДПУ Жисмоний маданият кафедраси доценти в.б.	
8	аъзо	Д.С.Юнусова	Низомий номидаги ТДПУ Жисмоний маданият катта	

Ректор

А.Ю.Умаров

Ўкув ишлари бўйича проректор

Н.Х.Рахманкулова

Ўқув меъёрий хужжатларни
такомиллаштириш бўлими бошлиги

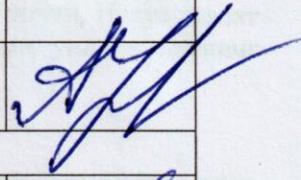
А.А.Хужаев

факультет декани

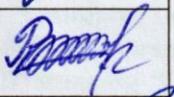
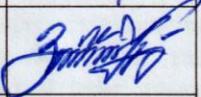
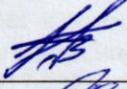
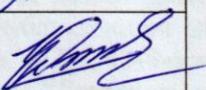
Ш.А.Абдуллаева

5112000-Жисмоний маданият бакалавриат таълим йўналишида ишлаб чиқилган малака талаблари ва ўқув режасини ишлаб чиқувчи ишчи гурух таркиби

№	Ишчи гурух раиси ва аъзоларининг Ф.И.Ш.	Лавозими, илмий даражаси ва унвони, иш жойи	Имзо
1	А.Ю.Умаров	Раис – Низомий номидаги ТДПУ ректори	

Аъзолари:

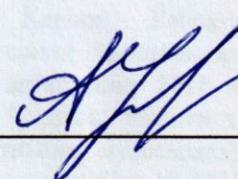
1	У.Р.Раджапов	Низомий номидаги ТДПУ Жисмоний маданият кафедраси мудири, доцент	
2	Т.Б.Зайниддинов	Низомий номидаги ТДПУ Жисмоний маданият кафедраси доценти в.б.	
3	Ф.А.Нурматов	Тошкент вилояти Чирчик давлат педагогика институти Жисмоний маданият кафедраси мудири	
4	Р.И.Латипов	Низомий номидаги ТДПУ Жисмоний маданият кафедраси доценти.	
5	Б.Б.Нигманов	Низомий номидаги ТДПУ Жисмоний маданият кафедраси доценти в.б.	
6	Д.С.Юнусова	Низомий номидаги ТДПУ Жисмоний маданият кафедраси катта ўқитувчisi	

Ректор

М.У.

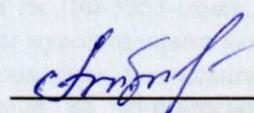
Ўқув ишлари бўйича проректор

А.Ю.Умаров

Н.Х.Рахманкулова

Декан

Ш.А.Абдуллаева

**Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети
бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг
малака талаблари ва ўкув режаларини турдош олий таълим муассасалари билан**

КЕЛИШУВ БАЁННОМАСИ

Тошкент ш.

“6” 08 2020 й.

Қатишашилар: Ўзбекистон миллий университети, Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети, Андижон давлат университети, Бухоро давлат университети, Гулистон давлат университети, Қорақалпоқ давлат университети, Қарши давлат университети, Наманган давлат университети, Самарқанд давлат университети, Термиз давлат университети, Урганч давлат университети, Фарғона давлат университети, Жиззах давлат педагогика институти, Куқон давлат педагогика институти, Навоий давлат педагогика институти, Нукус давлат педагогика институти ректорлари, ТДПУ Термиз ва Шахрисабз филиаллари директорлари, университетнинг таянч кафедралари мудирлари ва таклиф этилганлар.

КУН ТАРТИБИ

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли Қарори билан тасдиқланган “2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Даствури”да, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармокларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли, 2019 йил 16 январдаги “Таълим сифатини назорат қилиш тизимини такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-4119-сонли, 2019 йил 11 июлдаги “Олий ва ўрта маҳсус таълим тизимида бошқарувнинг янги тамойилларини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4391-сонли, 2019 йил 8 октябрдаги “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида”ги ПФ-5847-сонли, 2020 йил 27 февралдаги «Педагогика таълим соҳасини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4623-сонли, 2020 йил 2 марта “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида”ги ПФ-5953-сонли, 2020 йил 12 июндаги “2020/2021 ўкув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишига қабул қилишнинг давлат буюртмаси параметрлари тўғрисида”ги ПҚ-4749-сонли Қарорларида ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг 2019 йил 7 июндаги “Давлат таълим муассасалари ҳамда нодавлат таълим ташкилотларини аттестациядан ва давлат аккредитациясидан ўтказиш тартибини такомиллаштириш тўғрисида”ги 470-сон Қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириғида белгилаб берилган вазифалар, Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирининг 2018 йил 29 сентябрдаги “Олий таълим муассасаларида талабалар билимини назорат қилиш ва баҳолаш тизими тўғрисидаги низомни жорий этиш тўғрисида”ги 820-сонли, 2018 йил 9 августдаги “Олий таълим муассасаларида талабалар билимини назорат қилиш ва баҳолаш тизими тўғрисидаги низомни тасдиқлаш хақида”ги 19-2018-сонли буйруқларида белгиланган вазифаларни амалга ошириш бўйича Тошкент давлат педагогика университети ижодий ишчи гурухлари томонидан тайёрланган “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”даги 110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича Давлат таълим стандарти, бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўкув режаларини яратиш зарурияти туғилди.

Сўзга чиқди: Н.Рахманкулова – маълумки, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 27 февралдаги «Педагогика таълим соҳасини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4623-сонли, 2020 йил 2 марта “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида”ги ПФ-5953-сонли, 2020 йил 12 июндаги “2020/2021 ўкув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишига қабул қилишнинг давлат буюртмаси параметрлари тўғрисида”ги ПҚ-4749-сонли Қарорларида белгиланган вазифаларнинг ижросини таъминлаш мақсадида амалдаги “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”даги 110000-Педагогика таълим соҳасига киритилган ўзгартириш ва қўшимчаларга, жорий ўкув йили 1-курсларида таълим жарёнида ўқитишининг кредит-модуль тизимида асосланган давлат таълим стандарти, бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари малака талаблари ҳамда ўкув режаларини яратиш зарурияти туғилди.

ТДПУнинг ишчи гурухи ва профессор-ўқитувчилари томонидан, 2020-2021 ўкув йилида 110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича янгидан киритилган, шунингдек амалдаги бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўкув режалари таълим жарёнида ўқитишининг кредит-модуль тизимида асосланган ҳолда ишлаб чиқилган. Янги яратилган малака талаблари ҳамда ўкув режаларини ушбу йиғилишда муҳокама қилишимиз зарур. Мазкур масала юзасидан ТДПУда олиб борилган ва амалга оширилган ишлар билан батафсил танишиш зарур бўлади.

Эшитилди: А.А.Хўжаев – университет ўкув-меъёрий хужжатларни такомиллаштириш бўлими томонидан турдош олий таълим муассасалари ҳамда университет кафедра мутахассисларини жалб қилган ҳолда директив

хужжатлар ҳамда ўқитишининг кредит-модуль тизими асосида 110000-Педагогика таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, таълим йўналишлари ва мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режалари лойихалари университет масъул ходимларидан иборат ишчи гурухлар томонидан яратилди:

А.Умаров	- Тошкент давлат педагогика университети ректори, Ишчи гурух раиси;
Н.Рахманкулова	- Ўқув ишлари бўйича проректор, раис ўринбосари;
А.Акмалов	- Математика ва уни ўқитиши методикаси кафедраси мудири;
Н.Халирова	- Психология кафедраси мудири;
С.Турсунов	- Информатика ва уни ўқитиши методикаси кафедраси мудири;
Г.Джанпейсова	- Мактабгача таълим методикаси кафедраси мудири;
Н.Алимқулов	- География ўқитиши методикаси кафедраси мудири;
Н.Абидова	- Логопедия кафедраси мудири;
О.Искандаров	- Кимё ва уни ўқитиши методикаси кафедраси мудири;
М.Хамедова	- Олигофренопедагогика кафедраси мудири;
Ў.Хўжаназов	- Ботаника кафедраси мудири;
Д.Давлетов	- Умумий математика кафедраси доценти;
Н.Толипов	- Тасвирий санъат ва уни ўқитиши методикаси катта ўқитувчisi;
О.Рахматуллаева	- Ўзбекистон тарихи кафедраси мудири ва бошк.

Кун тартибидаги масала бўйича йигилишда билдирилган фикр-мулоҳазалар ва таклифлар асосида

ҚАРОР ҚИЛИНДИ:

1. Тошкент давлат педагогика университетида ишчи гурухлар томонидан тайёрланган 110000-Педагогика таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, таълим йўналишлари ва мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режалари: Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли Қарори билан тасдикланган “2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Дастури”да, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иктисадиёт соҳалари ва тармокларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 5 июнданги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг камровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли, 2019 йил 16 январдаги “Таълим сифатини назорат килиш тизимини тақомиллаштириш бўйича кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-4119-сонли, 2019 йил 11 июлдаги “Олий ва ўрта маҳсус таълим тизимига бошқарувнинг янги тамоилларини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4391-сонли, 2019 йил 8 октябрдаги “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгacha ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида”ги ПФ-5847-сонли, 2020 йил 27 февралдаги «Педагогика таълим соҳасини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4623-сонли, 2020 йил 2 марта “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Харакатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва ракамли иктисадиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида”ги ПФ-5953-сонли, 2020 йил 12 июнданги “2020/2021 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга кабул килишнинг давлат буюртмаси параметрлари тўғрисида”ги ПҚ-4749-сонли Қарорларида ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг 2019 йил 7 июнданги “Давлат таълим муассасалари ҳамда нодавлат таълим ташкилотларини аттестациядан ва давлат аккредитациясидан ўтказиш тартибини тақомиллаштириш тўғрисида”ги 470-сон Қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириғида белгилаб берилган вазифалар, Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирининг 2018 йил 29 сентябрдаги “Олий таълим муассасаларида талабалар билимини назорат килиш ва баҳолаш тизими тўғрисидаги низомни жорий этиш тўғрисида”ги 820-сонли, 2018 йил 9 августдаги “Олий таълим муассасаларида талабалар билимини назорат килиш ва баҳолаш тизими тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида”ги 19-2018-сонли буйруқларида белгиланган вазифалар ва олий таълим соҳасини тартиба солувчи бошқа норматив-хукуқий хужжатларга ҳамда ҳалқаро тажрибаларга мувофиқ ишлаб чиқилганлиги, асосий кадрлар истеъмолчилари бўлган Олий ва ўрта маҳсус таълим, Ҳалқ таълими ҳамда Мактабгача таълим вазирларини экспертизасидан ўтказилганлиги инобатта олинсин.

2. 110000-Педагогика таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режаларини тайёрлашда турдош ОТМларининг таклифлари хисобга олинганлиги таъкидлансан.

3. 110000-Педагогика таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режалари ўрнатилган тартибида тасдиқлатиш (келишув) учун Вазирлик хузуридаги Олий таълимни ривожлантириш тадқиқотлари ва илгор технологияларни татбиқ этиш марказига топширилсан.

Мажлис раиси

А.Ю.Умаров

Котиб

А.А.Хўжаев

Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги
Олий ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълими йўналиши
Мувофиқлаштирувчи Кенгаши *Педагогика таълим соҳаси бўйича*
ўкув-услубий бирлашмаси йигилишининг 9-сонли

БАЁННОМАСИДАН КЎЧИРМА

Тошкент ш.

“6” 08 2020 й.

Катнашдилар: Бирлашма раиси – А.Ю.Умаров
Ўқув-услубий бирлашма котиби: А.А.Хўжаев
Аъзолари: - ўқув-услубий бирлашманинг 23 нафар аъзосидан 21 нафари, таклиф этилганлар
14 нафар.

КУН ТАРТИБИ:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли Қарори билан тасдиқланган “2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Даствури”да, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг камровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли, 2019 йил 16 январдаги “Таълим сифатини назорат килиш тизимини такомиллаштириш бўйича кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-4119-сонли, 2019 йил 11 июлдаги “Олий ва ўрта маҳсус таълим тизимида бошқарувнинг янги тамойилларини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4391-сонли, 2019 йил 8 октябрдаги “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида”ги ПФ-5847-сонли, 2020 йил 27 февралдаги «Педагогика таълим соҳасини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4623-сонли, 2020 йил 2 марта “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва ракамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида”ги ПФ-5953-сонли, 2020 йил 12 июндаги “2020/2021 ўкув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишига қабул қилишнинг давлат буюртмаси параметрлари тўғрисида”ги ПҚ-4749-сонли Қарорларида ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг 2019 йил 7 июндаги “Давлат таълим муассасалари хамда нодавлат таълим ташкилотларини аттестациядан ва давлат аккредитациясидан ўтказиш тартибини такомиллаштириш тўғрисида”ги 470-сон Қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириғида белгилаб берилган вазифалар, Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирининг 2018 йил 29 сентябрдаги “Олий таълим муассасаларига талабалар билимини назорат қилиш ва баҳолаш тизими тўғрисидаги низомни жорий этиш тўғрисида”ги 820-сонли, 2018 йил 9 августдаги “Олий таълим муассасаларига талабалар билимини назорат қилиш ва баҳолаш тизими тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида”ги 19-2018-сонли буйрукларида белгиланган вазифаларни амалга ошириш бўйича Тошкент давлат педагогика университети ижодий ишчи гурухлари томонидан тайёрланган “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”даги 110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича давлат таълим стандарти, бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари хамда ўкув режаларининг муҳокамаси хамда уларни тасдиқлаш учун тавсия этиш.

Эшитилди: Ўқув-услубий бирлашма раиси А.Ю.Умаров:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 27 февралдаги «Педагогика таълим соҳасини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4623-сонли, 2020 йил 2 марта “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва ракамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида”ги ПФ-5953-сонли, 2020 йил 12 июндаги “2020/2021 ўкув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишига қабул қилишнинг давлат буюртмаси параметрлари тўғрисида”ги ПҚ-4749-сонли Қарорларида белгиланган вазифаларнинг ижросини таъминлаш мақсадида амалдаги “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”даги 110000-Педагогика таълим соҳасига киритилган ўзгартириш ва кўшимчаларга, жорий ўкув йили 1-курсларида таълим жарёни ўқитишининг кредит-модуль тизимида асосланган давлат таълим стандарти, бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари малака талаблари хамда ўкув режаларини яратиш зарурияти туғилганлиги, шу жумладан 110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича янгидан киритилган таълим йўналишлари ва мутахассисликлари ҳакида ахборот берди, уларни муҳокама қилиш хамда ишлаб чиқилган малака талаблари ва ўкув режалари ҳакида йигилиш катнашчиларидан фикр-мулоҳаза ва таклифлар билдиришларини сўради.

Сўзга чиқдишлар: Жиззах давлат педагогика институти, Кукон давлат педагогика институти, Нукус давлат педагогика институти, Навоий давлат педагогика институти ўкув ишлари бўйича проректорлари, Табиий фанлар таълим шуъбаси раиси К.Сапаров, Тасвирий санъат ва мухандислик графикини таълим шуъбаси раиси Р.Халилов, Мактабгача таълим шуъбаси раиси М.Мирсолиевалар сўзга чиқиб, 110000-Педагогика таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура

мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режалари ҳакида ўзларининг фикр-мулоҳазалари ва таклифларини билдирилар.

Эшитилди: Университет ўқув ишлари бўйича проректори Н.Рахманкулова:

маълумки, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 27 февралдаги «Педагогика таълим соҳасини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ПҚ-4623-сонли, 2020 йил 2 марта «2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва раками иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида»ги ПФ-5953-сонли, 2020 йил 12 июня “2020/2021 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишига қабул қилишнинг давлат буюртмаси параметрлари тўғрисида»ги ПҚ-4749-сонли Қарорларида белгиланган вазифаларнинг изжросини таъминлаш мақсадида амалдаги “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”даги 110000-Педагогика таълим соҳасига киритилган ўзгартериши ва қўшимчаларга, жорий ўқув йили 1-курсларида таълим жарёни ўқитишнинг кредит-модуль тизимига асосланган давлат таълим стандарти, бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари малака талаблари ҳамда ўқув режаларини яратиш зарурити туғилди.

ТДПУнинг ишчи гуруҳи ва профессор-ўқитувчилари томонидан, 2020-2021 ўқув йилида 110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича янгидан киритилган бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режалари ишлаб чиқилган. Янги яратилган малака талаблари ҳамда ўқув режаларида таълим соҳасини ривожлантиришда рўй берадиган иқтисодий ислоҳатлар тўлалигича ўз аксини топди, Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигига тасдиқлаш учун тавсия этиш мумкин, - деб фикр билдириди.

ТДПУнинг ишчи гуруҳи ва профессор-ўқитувчилари томонидан, 2020-2021 ўқув йилида 110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича янгидан киритилган бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режалари лойиҳалари республикадаги асосий кадрлар истеъмолчилари бўлган вазирликлар, Ўзбекистон педагогика фанлари илмий-тадқиқот институти ҳамда турдош олий таълим муассасалари билан келишилган, ўрнатилган тартибида тасдиқлаш учун вазирлик қошидаги Олий, ўрта маҳсус ва професионал таълими йўналишлари бўйича ўқув услубий бирлашмалари фаолиятини Мувофиқлаштирувчи Кенгашга тақдим этишга тайёр ҳолатга келтирилган.

Кун тартибидаги мазкур масала бўйича йигилишда билдирилган фикр-мулоҳазалар ва таклифлар асосида

ҚАРОР ҚИЛИНДИ:

1. Турдош олий таълим муассасалари (ОТМ) вакилларини ҳамда университет профессор-ўқитувчиларини жалб килган ҳолда Тошкент давлат педагогикауниверситетида ташкил этилган ижодий ишчи гурухлар томонидан ишлаб чиқилган 110000-Педагогика таълим соҳаси давлат таълим стандарти, ўқитишнинг кредит-модуль тизими бўйича янгидан ишлаб чиқилган таълим йўналишлари ва мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режалари Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 8 октябрдаги “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида”ги ПФ-5847-сонли, 2020 йил 27 февралдаги «Педагогика таълим соҳасини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ПҚ-4623-сонли, 2020 йил 2 марта «2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва раками иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида»ги ПФ-5953-сонли, 2020 йил 12 июня “2020/2021 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишига қабул қилишнинг давлат буюртмаси параметрлари тўғрисида»ги ПҚ-4749-сонли Қарорларида ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг 2019 йил 7 июня “Давлат таълим муассасалари ҳамда нодавлат таълим ташкилотларини аттестациядан ва давлат аккредитациясидан ўтказиш тартибини тақомиллаштириш тўғрисида”ги 470-сон Қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириғида белгилаб берилган вазифалар ва олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошқа норматив-хукукий хужжатларга ҳамда ҳалқаро тажрибаларга мувофиқ ишлаб чиқилганини инобатга олинсин.

2. 110000-Педагогика таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, таълим йўналишлари ва мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режалари ўрнатилган тартибида тасдиқлаш учун турдош ОТМлари манбаатдор вазирликларида экспертизадан ўтказилганини таъкидлансин (110000-Педагогика таълим соҳасига кадрлар истеъмолчилари (Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги, Ҳалқ таълими вазирлиги ва Мактабгача таълим вазирлиги) томонидан кўйиладиган умумий малака талаблари, “Келишув баённомалари”, “Келишув далолатномалари” билан расмийлаштирилган ва малака талабларига илова қилинади).

3. Экспертиза натижасида мутахассислар томонидан аниқланган камчилик ва таклифлар малака талабларининг яратилишида инобатга олинсин.

4. 110000-Педагогика таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, таълим йўналишлари ва мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режалари ўрнатилган тартибида тасдиқка тавсия этиш учун Олий, ўрта маҳсус ва професионал таълими йўналишлари бўйича ўқув услубий бирлашмалари фаолиятини Мувофиқлаштирувчи Кенгаш мухокамасига тақдим этилсин.

Бирлашма раиси

Масъул котиб

А.Ю.Умаров

А.А.Хўжаев

110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари малака талабларини ишлаб чиқишида олий маълумотли кадрлар тайёрлашнинг хорижий тажрибаларидан фойдаланилганлиги ҳақида

МАЪЛУМОТНОМА

110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари малака талаблари лойиҳасини ишлаб чиқишида АҚШ, Буюк Британия, Германия, Хитой Халқ Республикаси, Япония, Корея, Белоруссия, Россия ва бошқа хорижий мамлакатлар олий ўкув юртларида ўқитишининг кредит-модуль тизимига асосланган педагогика таълим соҳаси учун кадрлар тайёрлаш тажрибасидан фойдаланилди.

110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари малака талаблари лойиҳасини ишлаб чиқишида хорижий мамлакатларда ўқитишининг кредит-модуль тизимига асосланган педагогик кадрлар тайёрлашда назарий ва мустақил таълим билан бирга малака амалиётига алоҳида эътибор берилиши таҳлил қилинди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли Қарори билан тасдиқланган “2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Дастири”да, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармокларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қарорлари иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли, 2019 йил 16 январдаги “Таълим сифатини назорат қилиш тизимини такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-4119-сонли, 2019 йил 11 июндаги “Олий ва ўрта маҳсус таълим тизимига бошқарувнинг янги тамоилларини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4391-сонли, 2019 йил 8 октябрдаги “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида”ги ПФ-5847-сонли, 2020 йил 27 февралдаги «Педагогика таълим соҳасини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4623-сонли, 2020 йил 2 марта “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида”ги ПФ-5953-сонли, 2020 йил 12 июндаги “2020/2021 ўкув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишига қабул қилишнинг давлат буюртмаси параметрлари тўғрисида”ги ПҚ-4749-сонли Қарорларида ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 7 июндаги “Давлат таълим муассасалари ҳамда нодавлат таълим ташкилотларини аттестациядан ва давлат аккредитациясидан ўтказиш тартибини такомиллаштириш тўғрисида”ги 470-сон Қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириғида белгилаб берилган вазифалар, Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирининг 2018 йил 29 сентябрдаги “Олий таълим муассасаларида талабалар билимини назорат қилиш ва баҳолаш тизими тўғрисидаги низомни жорий этиш тўғрисида”ги 820-сонли, 2018 йил 9 августдаги “Олий таълим муассасаларида талабалар билимини назорат қилиш ва баҳолаш тизими тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида”ги 19-2018-сонли буйруқларида белгиланган вазифалар асосида бакалавриат таълим йўналишлари талабаларининг малака амалиётларини ўтказишда ўқиши муддати 4-йил бўлган таълим йўналишларида 24 ҳафта, 3-йил бўлган таълим йўналишларида 14 ҳафта килиб белгиланди.

110000-Педагогика таълим соҳаси бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари малака талаблари асосида кадрлар тайёрловчи олий ўкув юртларида бакалавриат талабалари илмий-тадқиқот ишларига жалб этилишини инобатга олиб, малака талабларида илмий-тадқиқот фаолияти ҳам назарда тутилган. Илфор хорижий мамлакатлардаги педагогика таълим соҳаси бўйича кадрлар тайёрловчи олий таълим муассасаларида ўқитиладиган фанлар сонини ва номланишини ҳисобга олиб, ўкув режасида фан блоклари таркиби янгиланди, мутахассислик фанлар 2 баробар кисқартирилди, шунингдек, 1-курсдан мутахассислик фанларини ўқитилиши инобатга олинди.

Хорижий мамлакатларда олий педагогика таълим соҳаси бўйича кадрлар тайёрловчи таълим муассасаларида талабаларнинг келгуси фаолияти ҳисобга олинниб танлов бўйича фан ўрганиш имконияти берилади, яъни таълимни демократлаштириш назарда тутилишини эътиборга олиб, ишлаб чиқилган **110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг ўкув режаларидағи танлов фанлари ҳажми олдинги авлод ўкув режаларига нисбатан оширилди.**

Педагогика таълим соҳаси бўйича илмий ва илмий-педагогик кадрлар тайёрлашда хорижий тажрибадан кенг фойдаланиш мақсадида магистратура талабалари малака талабларида мамлакатимиз ҳамда хорижий илмий ва таълим муассасаларида стажировка ўтказиш инобатга олинди.

ТДПУ ўкув ишлари бўйича проректор

Н.Рахмонкулова

ТУШУНТИРИШ ХАТИ

110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талабларини ишлаб чиқишида: Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли Қарори билан тасдиқланган “2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Дастури”да, 2017 йил 27 июндан “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иктисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг камровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли, 2019 йил 16 январдаги “Таълим сифатини назорат килиш тизимини такомиллаштириш бўйича кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-4119-сонли, 2019 йил 11 июндан “Олий ва ўрта маҳсус таълим тизимига бошкарувнинг янги тамойилларини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4391-сонли, 2019 йил 8 октябрдаги “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида”ги ПФ-5847-сонли, 2020 йил 27 февралдаги «Педагогика таълим соҳасини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4623-сонли, 2020 йил 2 марта “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва ракамли иктисодиётни ривожлантириш иили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида”ги ПФ-5953-сонли, 2020 йил 12 июндан “2020/2021 ўкув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишига кабул килишининг давлат буюртмаси параметрлари тўғрисида”ги ПҚ-4749-сонли Қарорларида ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 7 июндан “Давлат таълим муассасалари хамда нодавлат таълим ташкилотларини аттестациядан ва давлат аккредитациясидан ўтказиш тартибини такомиллаштириш тўғрисида”ги 470-сон Қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириғида белгилаб берилган вазифалар, Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирининг 2018 йил 29 сентябрдаги “Олий таълим муассасаларида талabalар билимини назорат килиш ва баҳолаш тизими тўғрисидаги низомни жорий этиш тўғрисида”ги 820-сонли, 2018 йил 9 авгуstdаги “Олий таълим муассасаларида талabalар билимини назорат килиш ва баҳолаш тизими тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳакида”ги 19-2018-сонли буйрукларида белгиланган вазифалар хамда олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошка норматив-хукукий ҳужжатларда белгиланган вазифалар ижросини таъминлашга асосланилди.

110000-Педагогика таълим соҳаси бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талабларини ишлаб чиқишида таълим соҳасининг битиравчиларига кадрлар истеъмолчилари томонидан кўйиладиган малака талаблари хисобга олинди.

110000-Педагогика таълим соҳаси бакалавриат таълим йўналишлари малака талаблари бўйича “Гуманитар ва табиий-илмий фанлар” блоки 15-20%, умумкасбий фанлар блоки 30-50%, ихтисослик фанлар блоки 20-35% ни, кўшимча фанлар блоки 4-6% ни ташкил этди. Шунингдек, магистратура мутахассисликларининг малака талаблари бўйича “Умумметодологик фанлар” блоки 15-20%, “Мутахассислик фанлари” блоки 45-55% ни ташкил этди. Танлов фанлари блоки 20-35% ни ташкил этди.

Ушбу малака талаблари “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури”нинг мақсади ва вазифаларига мос, таълим-тарбияга, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармонлари, фармойишлари ва карорлари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг карорларини амалга оширишга йўналтирилди.

Малака талабларини ишлаб чиқишида мустакиллик, демократия, бой миллий ва маънавий анъаналар, халқнинг интеллектуал имкониятлари ва умуминсоний кадриятлар тамойиллари хисобга олинди.

Малака талаблари асосида таълим олувчиларда чукур билим, мустакил фикрлаш, юксак касбий компетентлик шаклланиши таъминланади.

Ушбу малака талаблари халқaro тажриба, техника, технология, фаннинг ривожланиши даражаси **ва ютуқлари**, иктисолий устуворлик шароитида кадрларга нисбатан ишлаб чиқариш ва амалиёт кўядиган талабларни хисобга олган ҳолда яратилди.

Малака талаблари шахснинг ҳар томонлама ривожланишини хисобга олган ҳолда узвийлик ва изчиликнинг мужассамлигини таъминлашга каратилди.

Ўкув юкламасининг оддийдан мураккабга караб тузилиши таълим олувчиларининг кобилиятлари **ва эҳтиёжларига** кўра таълимни табакалаштириш имкониятларини яратди.

110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талабларига тажрибада синовдан ўтган таълим ва ишлаб чиқаришнинг илғор меъёрлари киритилди.

110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талабларини ишлаб чиқишида мамлакат ижтимоий-иктисолий тараккиётининг истиқболлари, жамият эҳтиёжи, фан, техника, технология ва маданият ютуқлари, кадрлар тайёрлаш борасида жаҳон тенденцияларидан келиб чиқиб, иктисолий соҳаларининг модернизациялашуви шароитида кадрлар истеъмолчилари талабларини олий таълим мавзуминига тезкор жайберӣ этилишига тегишли шароитлар яратилди.

ТДПУ ўкув ишлари бўйича проректор

Н.Рахмонкулова

**5112000 - Жисмоний маданият таълим йўналиши бакалаврларининг
тайёргарлик даражаси юзасидан малака талаблари ва ўкув режасига
ТАҚРИЗ**

Республикамизда таълим соҳасидаги туб ислоҳотларнинг асосий мақсади жаҳон андозалари асосида билимлар бериш ва рақаботбардош кадрлар тайёрлашдан иборатdir. Замон талабларига мос равишда яратилган таълим йўналишлари бўйича З йилдан кам бўлмаган давр мобайнида бакалавриат босқичида билим олишни таъминлайдиган кредит модуль тизими асосидаги малака талабларининг тайёрланиши Республикаизда малакали кадрлар етиштириб беришда муҳим аҳамиятга эга.

Мазкур малака талаблари жаҳон таълим тизимидағи етакчи мамлакатлар давлат таълим стандартлари ва ўкув режаси тажрибасига асосланиб ишлаб чиқилган. Малака талабларида ўқишининг меъёрий хужжатлари, таълим йўналишининг умумий таснифи, қўлланилиш соҳаси, касбий фаолиятларининг таснифи, соҳалари, обьектлари, касбий фаолият турлари, бакалаврларнинг касбий фаолият вазифалари, касбий компетенциялар, ўкув режаси ва фан дастурлари мазмуни, уларга қўйилган умумий талаблар ҳамда ўкув юкламанинг ҳажми кенг ёритиб берилган.

Бакалаврларнинг касбий тайёргарлик компетенцияларига қўйиладиган талаблар доирасида умумий ва касбий компетенциялар етарли даражада ёритилган. Шунингдек, ўкув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар ва ўкув режадаги юклама ҳажмига мўлжалланган талаблар кредит-модуль тизимида ўқитилишидаги талаблар ҳам тўғри қўйилган. Бакалавриатнинг таълим дастурларини ўзлаштириш бўйича амалга ошириладиган шароитларга белгиланган талабларда бакалавриатнинг таълим дастурлари ўзлаштирилишига белгиланган умумий талаблар, таълим дастурининг татбиқ этилиши, малакавий амалиётларни ташкил этиш, ўкув жараёнини педагогик кадрлар билан таъминлаш, таълим жараёнини ўкув-услубий ва ахборот ресурслари билан таъминлаш, ўкув жараёнининг моддий техник базаси бўйича талаблар батафсил баён этилган.

Малака талабларига киритилган фанлар замон талабидан келиб чиқсан ҳолда танланган ва уларга ажратилган соатлар ҳажми ҳам етарли даражада шаклланган. Бундан ташқари ушбу малака талаблари таълимнинг узвийлиги ва фанлараро интеграллашиш талабларига жавоб беришини таъкидлаш лозим.

Ушбу 5112000-Жисмоний маданият таълим йўналиши бўйича тузилган Малака талаблари ва ўкув режаси замон талабларига жавоб беради ҳамда бакалаврлар тайёрлашда асосий хужжат сифатида қабул қилиш мумкин.

Тошкент вилояти

Чирчик давлат педагогика институти
“Спорт ва чақириқча ҳарбий таълим”
факультети декани, доцент

Т.С.Ачилов

**5112000 - Жисмоний маданият таълим йўналиши бакалаврларининг
тайёргарлик даражаси юзасидан малака талаблари ва ўкув режасига
ТАҚРИЗ**

Ўзбекистон Республикаси мустақилликка эришгач барча соҳалар каби жисмоний тарбия ва спорт соҳасига ҳам давлат сиёсатининг устувор йўналиши сифатида эътибор қаратилмоқда. Жумладан “Жисмоний тарбия ва спорт тўғрисида”ги қонуни ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 3-июндаги ПҚ-3031-сонли “Жисмоний тарбия ва оммавий спортни янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори ҳамда соҳага оид бир қанча меъёрий хужжатлар муҳим аҳамиятга эгадир.

5112000 – Жисмоний маданият таълим йўналиши бўйича 3 йилдан кам бўлмаган давр мобайнида билим олишни таъминлайдиган малака талаблари ва ўкув режасининг тайёрланиши Республикамизда малакали кадрлар етиштириб беришда муҳим аҳамият касб этади.

Бугунги кундаги такомиллаштирилган малака талаблари асосида малакали кадрлар тайёрлаш мамлакатимиз учун ҳозирги кунда долзарб масала ҳисобланади. Мазкур малака талаблари ва ўкув режаси жаҳон таълим тизимида энг етакчи мамлакатлар таълим стандартлари ҳамда ўкув режаси тажрибасига асосланиб ишлаб чиқарилганлиги таъкидлаш лозим.

Малака талабларининг таркиби қисмида жисмоний маданият бакалавриат таълим йўналишининг умумий таснифи, қўлланилиш соҳаси, касбий фаолиятларининг таснифи, соҳалари, обьектлари, касбий фаолият турлари, бакалаврларнинг касбий фаолият вазифалари, касбий компетенциялар, ўкув режаси ва фан дастурлари мазмуни, ўкув режаси ва фан дастурларига қўйилган умумий талаблар ҳамда ўкув режасидаги ўкув юкламанинг ҳажми кенг ёритиб берилган.

Малака талабларни ишлаб чиқиша таълимни демократлаштириш, инсонпарварлаштириш, глобаллашув шароитида ўзига хосликни сақлаган ва жаҳон таълим маконига интеграллаштириш тамойилларига амал қилган.

Фанлар учун белгиланган вақт тақсимоти битирувчининг назарий билимларини мустаҳкамлаш ва уларни амалиётда муваффақият билан қўллаш кўнимасини шакллантиришга қаратилган.

Мазкур малака талаблари ва ўкув режаси замон талабларига мос келади ҳамда бакалаврлар тайёрлашда асосий хужжат сифатида қабул қилиш мумкин.

БухДУ доценти, п.ф.ф.д.(PhD):

М.Ж.Абдуллаев

**Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигиги бакалавриат таълим йўналишлари
(магистратура мутахассисликлари) учун янгидан яратиладиган малака талабларига киритиладиган кадрлар
истеъмолчиларининг таълим йўналиши (магистратура мутахассислиги) битирувчилари касбий
фаолиятларига кўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)**

т/р	Вазирлик (идора)нинг ташкилот (корхона)лари учун кадр тайёрланаётган бакалавриат таълим йўналиши (магистратура мутахассислиги)	Вазирлик (идора)нинг таълим йўналиши (магистратура мутахассислиги) битирувчилари касбий фаолиятларига кўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)
1	5112000	Жисмоний маданият

- лойихалаштириш асосида ўкув жараёнини бошқарыш технологиялари, маъруза, амалий ва лаборатория машгуулотларини лойихалаштириш хамда ташкил этиш жараёни, шахсий ва касбий ахборот майдонини шакллантириш жараёни, мактабдан ташкари таълим муассасалари таълим-тарбия жараёни; таълим соҳасидаги муаммолар ва уларнинг ечимларини топишни ташкил этиш жараёни; таълимни бошқариш ва педагогик жараённи ташкил этиш;
- МОС ихтисослик бўйича илмий-тадқикот жараёнлари, маънавий-маърифий тарбибот ишлари жараёни;

Касбий фаолиятнинг турлари:

- педагогик;
- илмий-тадқикот;
- маънавий-маърифий;
- ташкилий-бошқарув;

Йўналиш бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий югуллари, кадрлар буюргачилари талабларидан келиб чиқкан ходда бакалаврларнинг касбий фаолият соҳаларида кўпшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.

Касбий фаолиятнинг умумий малака талаблари:

- дунёкараси билан боғлик тизимли билимларга эга бўлиши; гуманитар ва табиий-фанлар асосларини, жорий давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши, ижтимоий муаммолар ва жараёнларни мустакил таҳлил кила олиши;
- Ватан тарихини билиши, маънавий миддий ва умуминсоний кадрияллар масалалари юзасидан ўз фикрини баён кила олиши ва илмий асосстай билиши, миллӣ истиклоқ тойсига асосланган фаол хаётий нуктаи назарга эга бўлиши;
- табиат ва жамиятда кечеётган жараён ва ходисалар хакида яхлит тасаввурга эга бўлиши, табиат ва жамият ривожланиши хакидаги билимларни эгалдани хамда улардан замонавий илмий асосларда хаётда ва ўз касб фаолиятида фойдалана билиши;
- инсоннинг болика инсонга, жамиятга ва атроф мухитга муносабатини белтиловчи хукукий хамда маънавий мезонларни билиши, касб фаолиятида уларни хисобга ола билиши;
- ахборот йиниш, саклаш, кайта ишлаш ва улардан фойдаланиш усусларини эгаллаган бўлиши, ўз касб фаолиятида мустакил асосланган қарорлар қабул кила олиши;
- тегишли бакалаврият йўналиши бўйича ракоботбардош умумкасбий тайёргарликка эга бўлиши;
- янги билимларни мустакил эгаллай билиши, ўз устида ишлани ва меҳнат фаолиятини илмий асосда ташкил кила олиши;

- соглом турмуш тарзи ва унга амал килиш зарурияти түррисида илмий тассаввур хамда эътиқодга, ўзини жисмоний чинникириш укув ва кўнилмаларига эга бўлиши лозим.

Бакалавр:

- таълим йўналишлари бўйича олий маълумотли шахслар эталлаши лозим бўлган лавозимларда мустакил ишлашга;
- тегишли бакалавриат йўналишлари доирасида танланган мутахассислик бўйича магистратурада олий гальимни давом эттиришга;
- кадрларни кайта тайёрлаш ва малака ошириш тизимида кўшимча касб таълими олиш учун тайёрланадилар.

5112000-Жисмоний маданият таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолиятларига кўйиладиган малака талаблари

педагогик фаолиятида:

таълим мазмунини белгилаш тамойиллари ва мезонларига риоя этиш, ўкув материалларини танлаш ва тизимлаштиришга доир замонавий ёндашувларни хисобга олиш, ўкув материалларини моделлаштириш; яхлит педагогик жараённинг умумий конун, конуннинг ва тамойилларига амал килиш, таълим-тарбия жараёни таркибий кисмлари (мақсад, натижা, мазмун, шакл, метод ва кибернетик конуннинг таркибий кисмлари гносеологик, ташкилий, психологик, дидактик, социологик ва таълим-тарбия жараёни ташкил этишининг асосий ва ёрдамчи шаклларидан учумли фойдаланиш; ўкувчиларнинг бўш вактини самарали ташкил этиш ва ўтказиш; таълим-тарбиянинг хилма-хил методларини, замонавий педагогик технологияларни оқилона танлай олиш, ижодий ёндашув асосида метод ва технологияларнинг миллий менталитетга мослигини таъминлаш қобилиятларига эга бўлиши керак.

Илмий-тадқикот фаолиятида:

илмий-тадқикот институтлари ва илмий марказларда таълим йўналишларидаги фанлар ва уларни ўқитиш методикасига оид мавзуларда тадқикот олиб бориш; интернет тармогида энг янги илмий ютуклар хакидаги маълумотларни максадга таълим йўналишларидаги фанларга оид илмий тўпламлар, маҳаллий ва чет эл илмий-тадқикот ютукларини ўрганиш; илмий-тадқикот ишланмаларини тайёрлаш, соҳа адабиётлари экспертизасини амалга

	<p>оширишда катнашиш; мальумотларни жамлаш, қайта тайёрлаш, мавзу бўйича илмий мальумотларни тизимили таҳтил килиш;</p> <p>тадқикот натижалари ва ишланмаларини татбик этиш қобилиятларига эга бўлини керак.</p> <p>Маънавий-маърифий фаолиятида:</p> <p>маънавий-маърифий ишларни режалаштира олиши, уни ташкил этиш методикасини эгаллаш, ўқувчилар онгига миллӣ истиқлол ғоясини сингдириш;</p> <p>ўқувчиларда мағкуравий ва ахборот хуружларига карши иммунитетни юзага келтириш метод ва технологияларини билини;</p> <p>глобаллашув шароитида кечайётган жараёнларда ахборот коммуникация технологияларининг ўрни ва тасьири хакида тушунтириш ишларини олиб бориш;</p> <p>маҳаллаларда маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича индивидуал сухбат ўтказиш;</p> <p>миллӣ урф-одат ва маросимларни ўтказишда, умуминсоний қадриялар, меҳр-муруват, бағрикенлиқ, ватанпарварлик, садоқат каби юксак инсоний фазилатларни очиб бериш қобилиятларига эга бўлини керак.</p> <p>Ташкилий-бошқарув Фаолиятда:</p> <p>педагогик ва ахборот технологиялардан фойдаланган холда ишлаб чиқариш жарайёnlари мониторинги ва сифатини баҳолоти механизмларини ишлаб чиқиш;</p> <p>атроф-мухитни муҳофаза килиш ва меҳнат ҳавфсизлиги талабларига мос келиши борасида ишлаб чиқариш жараёнларини назорат килиш;</p> <p>жамоада ижтимоий ва маънавий-маърифий ишларни ташкил этиш ва бошқариш;</p> <p>фикрлар хар хил бўлган шароитда тўғри карор кабул килиш;</p> <p>бажараётган фаолияти бўйича иш режасини тузиш, назорат килиш ва амалга оширилган ишнинг натижаларини баҳолаш қобилиятларига эга бўлини керак.</p>
--	---

У.Р.Раджапов

Низомий номидаги ТДПУ “Жисмоний маданият” кафедраси мудири

**5112000 – Жисмоний маданият бакалавриат таълим йўналишининг фаннлар кесимида касбий компетенциялари
ЖАДВАЛИ**

Фаннинг малакавий коди	Фаннинг номи	Фан ёрдамида эгалланадиган зарурй касбий компетенциялар	Курслар кесимида фаннинг ўкув жараёнидаги ўрни		
			I	II	III
JMNFM10024	Жисмоний маданият назарияси ва методикаси	<p align="center">Умумкасбий фанлар</p> <ul style="list-style-type: none"> - жисмоний маданият тарихи фанининг максади хамда вазифалари; кадимги дунё халқларининг жисмоний тарбия; кадимги юноностон, рим ва русда жисмоний тарбия; ўрга асрларда жисмоний тарбия; буюк гуманистлар таълимоти тўгрисида, жисмоний бошқариш тизимлари, Ўзбекистон Республикаси жисмоний тарбия ва спортни жисмоний тарбия ва спортни бошқаришда иштирок этувчи давлат идоралари, Ўзбекистон Республикаси миллий олимпия кўмитаси, спорт мактаблари ва марказлари фаолиятини ташкил килиш, ахоли турар-жойларида оммовий согломлаштириш ва халқ миллий ўйинларини ташкил килиш, бошқаришнинг ижтимоий-психологик ва педагогик йўналишлари, бошқаришнинг хукукий асослари, бошқаришнинг жамоат ташкилотлари, хорижий мамлакатларда жисмоний тарбия ва спорт ишларини бошқариш; - жисмоний маданият назарияси ва методикаси фанининг максади хамда вазифалари; жисмоний маданият тарихи фанининг максади хамда вазифалари; кадимги дунё халқларининг жисмоний тарбияси; кадимги юноностон, рим ва русда жисмоний тарбия; ўрга асрларда жисмоний тарбия; буюк гуманистлар таълимоти Ўзбекистон Республикаси жисмоний тарбия тизимининг умумий тасвифи; Ўзбекистон Республикаси хукumatининг жисмоний маданият ва спорт бўйича қабул килган хужожатларининг аҳамияти; жисмоний маданиятнинг жамиятдаги вазифалари ва шакллари; жисмоний тарбия назарияси бўйича олиб борилаётган тадқикот услубиётлари; жисмоний тарбия воситалари; жисмоний тарбия ва жисмоний машқлар техникасини тавсифи <i>ҳақида билимларга эга бўлиши керак</i>. - Янги ва энг янги даврларда чет мамлакатларда жисмоний тарбия; Амур Темур, Абу Али Ибн Сино, Захриддин Муҳаммад Бобур, Жалолиддин Мангуберди яшаган даврларда жисмоний тарбия; марказий Осиёга жисмоний тарбиянинг ривожланиши жисмоний тарбиянинг дидактик тамойиллари; жисмоний тарбия машгулотларида кўлланиладиган жисмоний тарбия методлари; харакатларни ва жисмоний сифатларни тарбиялашдаги катий тартиблаштирилган машқ услуги; харакатларга ўргатиш 	+	+	+

	<p>жараёнини асослари; харакатларга ўргатиш боскичларининг тузилиш асослари; ўргатиш боскичларининг асосий йўналиши ва хусусияти; харакат малакаларининг ташкил этиши конунглари; меҳнатни рационал ташкил этишида жисмоний тарбияни ахамияти; ишлаб чиқариша касбий амалий тайёргарлик; мактаб ёшидаги болалар жисмоний тарбияси; умумий ўрга таълим тизимида жисмоний тарбияни ўрни ва ахамияти; таълим муассасаларида жисмоний тарбия дарсларини ташкил килиш ва ўтказиш усуллари; жисмоний тарбия дарсларида ўкувчилик фаолиятини ташкил этиши усуллари; синфдан ташкари олиб бориладиган жисмоний тарбия ишларига тавсиф; ўкув ишларини режалаштириш; жисмоний тарбия дарсларида педагогик назорат; педагогик таҳтил, хронометраж, пулсометрия ўтказиш услубиёти ҳақида кўнинкаларга эга бўлиши керак.</p> <ul style="list-style-type: none"> - халқаро спорт харакатининг ривожланиши ва халқаро олимпия кўмитасининг ташкил топиши; миллӣ олимпия кўмитасининг ташкил топиши; Ўзбекистон спорчиларининг Осиё, жаҳон ва Олимпия ўйинларида иштироки; Ўзбекистон Республикасида жисмоний маданият ва спортнинг ривожланиши; - аҳоли турар жойларда оммавий согломлаштириш ва миллий ўйинларни ташкил килиш; бозор иктисадиётiga ўтиш даврида жисмоний тарбия ва спортнинг ўрни; жисмоний тарбия – спорт менеджментини молиявий, ташкилий ва хукукий асослари, хаваскор ва профессионал спорт; жисмоний тарбия, согломломлаштириш ва спорт ишлари, оммавий тадбирларни ташкил килиш ва ўтказиш; Ўзбекистоннинг халқаро спорт алоқалари; - академик лицей ва касб-хунар коллежларида жисмоний тарбия; жисмоний тарбиянинг назарий асослари; жисмоний тарбия тизими; воситалари ва методлари; тамойиллари (принциплари); жисмоний сифатларни (куч, тезкорлик, чакконлик, этилувчанлик, чидамлилик) тарбиялаш методикаси; мусобака фаолиятининг ўзига хос хусусиятлари; ўкувчиларнинг жисмоний техник ва тактик тайёрларлиги; ўкувчиларни тайёрлашда юкламага умумий тавсиф ва уларнинг конуниятлари ҳақида малакаларга эга бўлиши керак. 	<p>- соғлом турмуш тарзини шаклантириша жисмоний тарбия гигиенаси ва спортнинг тиббий-физиологик асослари фанининг ўрни ва ахамиятини билishi; жисмоний тарбия гигиенаси фанининг максади хамда вазифалари; жисмоний тарбия гигиенаси ва спортнинг тиббий-физиологик асослари ўкув фан сифатида туттан ўрни; хаво гигиенаси, хавонинг таркиби, физик ва кимёвий хусусиятлари</p> <ul style="list-style-type: none"> - жисмоний машклар физиологияси фанининг максади хамда вазифалари; жисмоний машклар физиологияси ва биомеханикаси фанининг ривожланиши; ўкувчилар соғлом турмуш тарзининг физиологик асослари - жисмоний машклар биомеханикаси 	+
JTGSM2004	<p>Жисмоний тарбия гигиенаси ва спортнинг тиббий-физиологик асослари</p>		

- фанининг максади хамда вазифалари; одам танаси **харакатининг динамикаси**; биомеханик тизим бўлган одам танси харакат аппаратининг тузилиши; харакат сифати биомеханикаси; хусусий биомеханика; тана холатини саклаш ва ўз жойда харакатлар; - соглом турмуш тарзини шакллантиришда жисмоний тарбия гигиенаси ва спортнинг тиббий-физиологик асослари фанининг ўрни ва ахамиятини билиши; спорт тиббиёти фанининг максади хамда вазифалари; ўзбекистонда спорт тиббётини ташкил этиш асослари; умумий спорт патологияси асослари; спортчиларнинг касалланиши ва жароҳатланиши; спорт-педагогик назорат мазмуни ва методлари **ҳақида билимга эга бўлиши керак**.
- об-хаво, иклим ва унга мослашув; сув ва тупрок гигиенаси, спорт иншоотлари гигиенаси; жисмоний тарбия ва спорт билан шугулланувчиларнинг шахсий гигиенаси; жисмоний тарбия ва спорт машгулотлари даврида овқатланиш гигиенаси; айрим спорт турлари билан шугулланиш гигиенасини;
  - жисмоний машқлар соғлом турмуш тарзининг асоси сифатида; ўқувчи-ёшлар организмини функционал имкониятларини ривожлантириш; жисмоний маданият машгулотлари жараёнида ўқувчиларни чинқиришнинг физиологик асослари; адаптациянинг физиологик асослари; жисмоний машқларнинг физиологик тавсифи; жисмоний машқлар эркин харакат сифатида кўлланишини;
  - жой ўзгартирувчи харакатлар; юриш ва ютуриш биомеханикаси, динамикаси; кинематика ҳакида тушунча ва Нютон конунлари; - ёшлар ва ўқувчиларни жисмоний тарбиясида шифокор назорати; спортда иш кобилиятини тиклаш асослари; даволаш жисмоний тарбияси асослари; ўқувчиларнинг жароҳатланиши; юрак кон-томир тизими касалтиги, нафас олиш органлари, моддалар алтмашинувининг бузилиши ва томир мебърлаштиришларни даволаш жисмоний тарбиясини **ҳақида кўникмаларга эга бўлиши керак**.
  - жисмоний тарбия ва болалар спортивнинг гигиеник мөхияти; чиникишни гигиеник асослари; ишлаб чиқариш гигиенаси; жисмоний тарбия дарсларида юкламаларни мебърлаштиришнинг гигиеник гигиеник асослари; спортнинг алоҳида турлари билан шугулланишга бўлган гигиеник талаблар;
  - спорт фаолиятида организмда юзага келадиган холатларнинг физиологик таърифи; жисмоний харакат кўникма ва малакаларини ривожлантиришнинг физиологик асослари; жисмоний тарбия машгулотларини утказишнинг физиологик асослари ва тавсифи; жисмоний тарбия жараёнида мускуллар ишини вегетатив таъминлаш; жисмоний тарбия машгулотларида жисмоний юкламаларни мебърлашни физиологик асослаш; жисмоний сифатларни ривожлантиришни физиологик асослари. спорт турларига ўқувчиларни

		<p>танлаш ва йўналтиришинг физиологик асослари; жисмоний тарбия ва спорт билан шуғулланувчи аёллар организмини физиологик асослари соғломлаштирувчи жисмоний тарбиянинг физиологик асослари - айрим спорт турлари биомеханикаси; айланма ва илгариланма харакатлар; ўқ атрофида харакатлар; умумий ривожлантитрувчи машқларнинг биомеханикаси асослари;</p> <ul style="list-style-type: none"> - ёшлар ва ўкувчилар саломатлигининг тиббий назорати; ёшлар ва ўкувчиларнинг тиббий гурухларга таксимланishi; бир тиббий гурухдан бошқа гурухга ўтиш исботи ва кузатиш усуллари; ўзинни назорат килиш коидалари ҳақида малакаларга эга бўлиши керак. 	
GO'MM200 8	Гимнастика ва уни ўқитиши методикаси	<ul style="list-style-type: none"> - гимнастика ва уни ўқитиши методикаси фанининг максади хамда вазифалари; гимнастика тараққиётининг тарихий тавсифи; жисмоний тарбия тизимида гимнастиканинг ўрни; гимнастикага атамалар; Умумривожлантирувчи ва Эркин машқларга оид атамалар; гимнастика машгулут жойлари ва уларни жиҳозланishi; гимнастика машгулутларида шикастланиши оддини олиш; мактабда машгулутларнинг мазмунни ва уни ташкиллаш; гимнастика машқларини ўргатиш методикаси; гимнастика машгулутларини режалаштириш ва кайд этиш; мусобакалар; Гимнастика чиқишлиари; Талаба кизлар билан гимнастика машгулутларини ўтиш; урга, катта ва кекса ёшдагилар билан гимнастика машгулутлари ўтказиш; - бадиий гимнастика тарихи; бадиий гимнастика машгулутларнинг методик хусусиятлари; бадиий гимнастика машгулутларнинг методик хусусиятлари; тальлим тизимида бадиий гимнастика машгулутларнинг ўзига хос томонлари ҳақида билимларга эга бўлиши керак. - юкламани кўчириш (олиб ўтиш). Тирмасиб чиқиш. Мувозанат саклаш, оддий ва таяниб сакрашлар. Эркин машқлар, акробатика. Оммавий гимнастик чиқишлиар учун машқлар. Гимнастик жиҳозларда (дастакли от, халқалар, таяниб сакрашлар, бруслар, баланд ва паст турник, баланд-паст бруслар, хода, бревно, колцо, конструкча ва х.к.) машқлар бажариш. Гимнастика бўйича мусобакаларни ташкил килиш ва ўтказиш. Гимнастика мусобакаларида хакамлик килиш. Гимнастика бўйича ўкув мусобакалари. Гимнастика ва спорт-машқлари асоси. Гимнастик чиқишлиар ва байрамлар. Касб-хунар тальлим муассасалари дастури ва “Алломиниш ва Барчиной” мажмуасига кирувчи гимнастик материалларни тахлил килиш. Гимнастика бўйича илмий-тадқиқот ишлар методикасини; - бадиий гимнастика тарихи, бадиий гимнастика машгулутларнинг методик хусусиятлари; бадиий гимнастика машгулутларнинг методик хусусиятлари; тальлим тизимида бадиий гимнастика машгулутларининг ўзига хос томонлари ҳақида қўнижмаларга эга бўлиши керак. 	+

		<ul style="list-style-type: none"> - гимнастика бўйича спорт ишоотлари тўгрисида кискача маълумот. Спорт ишоотлари классификацияси; спорт ишоотларини шакллантириш; спорт ишоотининг функционал-техник чизмаси; - спорт ишоотлари курилишини лойихалаштириш; спорт майдончаларининг материаллари ва тузилмаси (конструкцияси), спорт ишоотлари ва уларни жиҳозлаш; болалар спорти анжомлари; - айланыш ва думалашлар; бурилиш билан тик сакрашлар; мураккаб сакраш техникалари; мувознат мураккаблиги жадвали; мувознатни саклаш техникаси; сакраш техникасини; тик таянч оёқда бурилишлар мураккаблиги; тўлкин ва эгилувчанлик; пакс кадамлари ва ракс комбинациялари; ўзбек миллӣ ракслари элементлари мажмуя характерига мос мусикга асарларини танлаш малакасини такомиллаштириш ҳақида маълакаларга эга бўлиши керак. 		
YeAO'M100 12	Енгил атлетика ва уни ўқитиши методикаси	<ul style="list-style-type: none"> - Енгил атлетика ва уни ўқитиши методикаси фанининг максади хамда вазифалари, енгил атлетика ва унинг турлари ривожланишининг тарихий тавсифи; Ўзбекистоннинг жисмоний тарбия тизимида енгил атлетиканинг ўрни; енгил атлетика бўлимлари ва уларнинг туркумланиши ҳақида тасаввур ва бўлими; - Енгил атлетика турлари техникасини ўргатиш; енгил атлетика билан шугуллантиришда умумий ривожлантурвчи хамда maxsus машқларини бажаришини ўргатиш; енгил атлетика машгулотларида кўлланиладиган методларни ўргатиш; таълим муассасаларида енгил атлетика машгулотларини ташкил килиш ва ўтказиш; спортча юриш техникасини ўргатиш методикаси; ютуриш турлари техникасини ўргатиш методикаси; сакраш турлари техникасини ўргатиш методикаси; улоқтириш турлари техникасини ўргатиш методикаси, кўп кураш турлари техникасини ўргатиш методикаси бўйича кўнижмаларга эга бўлиши; - Енгил атлетика бўйича спорт ишоотлари ташкил килиш, режалаштириш ва хисобини юритиш; енгил атлетика бўйича спорт ишоотлари, жихозлари ва уларни ишлатиш тўгрисида маълакаларга эга бўлиши керак. 	+	
SpHO'M100 22	Спорт ва харакатли ўйинларни ўқитиши методикаси	<ul style="list-style-type: none"> - спорт ва харакатли ўйинларни ўқитиши методикаси фанининг максади хамда вазифалари; харакатли ўйинлар тарихи ва кискача тушунча, туркумлари, ривожланиш боскичлари ва педагогик ахамияти; харакатли ўйинларни болани ёшига мос холда танлаш, таҳлил килиш ва ўтказиш методикаси; харакатли ўйинларни ташкил килиш ва ўтказиш методикаси; спорт байрамларини ўтказишда харакатли ўйинлардан фойдаланиш; - соғлом турмуш тарзини шакллантиришда спортнинг ўрни ва ахамиятини билиши; спорт ўйинлари ва уни ўқитиши методикаси фанининг максади хамда вазифалари; спорт ўйинлари (баскетбол, волейбол, гандбол, футбол) ни келиб чиқиши ва 	+	+

	<p>ривожланиш тарихи; Ўзбекистонда ривожланиши; ўйин техникиаси таснифи; ўйин тактикаси таснифи; майдон ўлчамлари, жихозлари ва ўйин коидалари ҳақида масаввур ва билимга эга бўлиши;</p> <ul style="list-style-type: none"> - харакатли ўйинларни дарснинг асосий кисмига мос холда танлаш ва тахлил килиш; кичик, ўрга ва катта ёшдаги болаларга бериладиган харакатли ўйинларни ўргатиш; эстафетали харакатли ўйинлар, нуткни ривожлантирувчи харакатли ўйинлар, сувда ўйналадиган харакатли ўйинлар, дарсдан ташкари ўйналадиган харакатли ўйинлар, харакатли ўйинлар орқали спорт ўйинлари элементларини, жисмоний сифатларни ривожлантирувчи харакатли ўйинлар, согломлаштирувчи хамда хордик чиқарувчи харакатли ўйинларни ўргатиш; - баскетбол ўйинида холат ва харакатларга ўргатиш; баскетбол ўйинида тўпни олиб юриш техникиасини ўргатиш; баскетбол ўйинида тўпни узатиш ва кабул килиш техникиасини ўргатишни; - волейбол ўйинида тўпни юкоридан узатиш ва кабул килиш техникиасини ўргатиш; волейбол ўйинида тўпни пастдан узатиш ва кабул килиш техникиасини ўргатишни; - волейбол ўйинида холат ва харакатларга ўргатиш; гандбол ўйинида тўпни олиб юриш техникиасини ўргатиш; гандбол ўйинида тўпни узатиш ва кабул килиш техникиасини ўргатишни; - гандбол ўйинида холат ва харакатларга ўргатиш; гандбол ўйинида тўпни олиб юриш техникиасини ўргатиш; гандбол ўйинида тўпни узатиш ва кабул килиш техникиасини ўргатишни; - футбол ўйинида харакатланиш техникиасини ўргатиш; футбол ўйинида тўпни олиб юриш техникиасини ўргатиш; футбол ўйинида тўпни узатиш техникиасини ўргатиш ҳақида кўникмаларга эга бўлиши; - харакатли ўйинларни режалаштириш ва назорат килиш, харакатли ўйинлар жараёнида спорт анжомлари ва иншоотларидан фойдаланиш; синфдан ташкари, куни узайтирилган гурухларда ва спорт байрамлари тадбирларини ўтказиш жараёнидаги ҳалқ ўйинларидан фойдаланиш; - баскетбол ўйинида тўпни якин ва ўрга масофалардан саватга ташлаш техникиасини ўргатиш; баскетбол ўйинида жарима тўпни саватга ташлаш техникиасини ва ўйин тактикасини ўргатиш; баскетбол ўйинида узок масофадан тўпни саватга ташлаш техникиасини ва ўйин тактикасини ўргатиш; баскетбол ўйинида харакатда узок масофадан тўпни саватга ташлашни ўргатиш;
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> - волейбол ўйинида тўпни ўйинга киритиши техникасини ўргатиш; волейбол ўсулларини ўргатиш; волейбол ўйинида химоя ва хужумнинг вазифаларини ўргатиш; - гандбол ўйинида тўпни дарвозага улоқтириш техникасини ўргатиш; гандбол ўйинида жарима ва эркин тўпларни отишни ўргатиш; гандбол ўйинида химоя ва хужум техник-тактик харакатларини ўргатиш; гандбол ўйинида тўпга тўсик кўйиш усулларини ўргатиш; гандбол ўйинида дарвозабонни ўйин техникасини ўргатиш; - Футбол ўйинида тўпга зарба бериш техникасини ўргатиш; футбол ўйинида тўпни тұхтатиш техникасини ўргатиш; футбол ўйинида дарвозага зарба бериш техникаси ва хужум тактикасини ўргатиш; футбол ўйинида жарима ва Эркин тўпга зарба беришни ўргатиш ва химоя тактикаси; футбол ўйинида дарвозабонни ўйин техникасини ўргатиш <i>малакаларига эга бўлиши керак.</i> 									
JTSM1002	<p>Жисмоний тарбия ва спорт менежменти</p> <ul style="list-style-type: none"> - талабба жисмоний тарбия ва спорт менежменти фанининг моҳияти ва аҳамияти; - жисмоний тарбия ва спорт менежменти фанининг максади хамда вазифалари; - бозор иктисоларидан спорт менежменти ва маркетингни роли; - спорт соҳасида менежмент ва маркетингни жорий этиши; - спорт маркетингни бошқариш хакида <i>тасаввур ва билимга эга бўлиши;</i> - Ўзбекистонда жисмоний тарбия ва спортни бошқаришининг замонавий тизими; - спорт менежменти ва маркетингни бошқариш тушунчалари; - жисмоний тарбия ва спортни молиялаштириш тушунчалари; - спортда бошқарув карорларининг моҳияти ва уларга кўйиладиган талаблар; - спорт ташкилотлари: моҳияти, ташкилий-хукукий шакллари; - спорт менежменти тизимида маркетинг хакида <i>кўнижмаларга эга бўлиши;</i> - бозор иктисоларидан шароитида жисмоний тарбия ва спортда менежмент ва маркетингдан фойдаланиш; - спорт хизматини ташкил килишда маркетинг тизимидан фойдаланиш; - спорт клубларидан спорт анжомларини, хизматини ва бошқаларни тарғибот килиш; - жисмоний тарбия ва спорт соҳасида маркетинг режаларини гузиш ва амалга ошириш <i>малакаларига эга бўлиши керак.</i> 	+								
KTO'M1008	<p>Ихтисослик фанлари</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;">Кураш турлари ва уни ўқитиш методикаси</td> <td style="width: 50%;">Кураш турлари ва уни ўқитиш методикаси фанинг максади хамда вазифалари;</td> </tr> <tr> <td></td> <td>-кураш турларининг ривожланиш тарихи;</td> </tr> <tr> <td></td> <td>-Ўзбекистон Республикасида кураш турларининг ривожланиш тарихи;</td> </tr> <tr> <td></td> <td>-Ўзбекистон Республикасининг жисмоний тарбия тизимида кураш турлари;</td> </tr> </table>	Кураш турлари ва уни ўқитиш методикаси	Кураш турлари ва уни ўқитиш методикаси фанинг максади хамда вазифалари;		-кураш турларининг ривожланиш тарихи;		-Ўзбекистон Республикасида кураш турларининг ривожланиш тарихи;		-Ўзбекистон Республикасининг жисмоний тарбия тизимида кураш турлари;	+
Кураш турлари ва уни ўқитиш методикаси	Кураш турлари ва уни ўқитиш методикаси фанинг максади хамда вазифалари;									
	-кураш турларининг ривожланиш тарихи;									
	-Ўзбекистон Республикасида кураш турларининг ривожланиш тарихи;									
	-Ўзбекистон Республикасининг жисмоний тарбия тизимида кураш турлари;									

		<ul style="list-style-type: none"> -куаш машгүолтларида умумий ривожлантирувчи ва маҳсус машқлар; -куаш турларида шикастланнишнинг олдини олиш; -куаш турлари машгүолтлари учун спорт иншотларини танлаш ва уларнинг жихозланиши ҳақида билимларга эга бўлиши; -куашнинг музаян тури техникаси ва коидаларини ўргатиш; -куаш турлари техникаси ва усуулларини ўргатиш; -куаш турлари усуулларини амалда куллай олиш; -куаш турлари техникасини бажара олиш; -болалар ва ўсмиirlар билан кураши турлари бўйича машгүолтларни ўтказа олиши ҳақида кўникмаларга эга бўлиши; -куаш турлари бўйича машгүолтларни ташкил килиш ва ўтказиш методикаси; -болалар спортида кураш турларининг урни; -куаш турлари техникаси ва усуулларини ўргатиш методикаси; -куаш турлари усуулларини амалда кўплай олишини ўргатиш методикаси; -куаш турлари техникасини бажара олишини ўргатиш методикаси; -куаш турлари машгүолтларининг айрим хусусиятлари тўзрисида малакаларга эга бўлиши керак. 	
S01MM1004	Сузиш ва уни ўқитиш методикаси	<ul style="list-style-type: none"> - сузиш машгүолтларида машқ килиш ва ўргатиш асослари; сузишнинг узулларини ўргатиш ва ўзлаштириш бўйича тайёрлов машқлари; сузиш техникасини такомиллаштириш ва ўргатишида маҳсус спорт машқлари; кўкракда кролл ва чалканча кролл, дельфин, брасс усуила сузиш техникасини ўргатиш; сузиш машгулотларида ўргатиш методларини ҳақида кўнгикмаларга эга бўлиши керак. - сузиш стартдан чиқиш ва бурилишларни ўргатиш; сувда чўкаётган одамга биринчи ёрдам кўрсатиш; сузиш бўйича мусобакаларни ташкил килиш ва ўтказиш, мусобака хужжатлари, хакамлик килиш ҳақида малакаларга эга бўлиши керак. 	<ul style="list-style-type: none"> + +
SPO1M1006	Спорт маҳоратини ошириш	<ul style="list-style-type: none"> - соғлом турмуш тарзини шакллантиришда спортнинг ўрни ва аҳамиятини билиши; гимнастика, енгил атлетика ва спорт ўйинлари (баскетбол, волейбол, гандбол, футбол)ни ўйин хамда машқлар техникасини ўргатиши (баскетбол, волейбол, гандбол, футбол)ни ўйин хамда машқлар тактикасини ўргатиши (баскетбол, волейбол, гандбол, футбол)ни ўйин хамда машқларни ўргатишини такомиллаштириш; саф ва умумий ривожлантируви 	

- эмаклаб ўтиш, тирмашиб чикиш, мувозанат саклаш, улоктириш, одий сакраштар, эркин машқулар, акробатика, оммавий гимнастик чиқышлар учун машқулар, дастакли от, халкалар, таяниб сакрашлар, бруслар, баланд ва паст турник, баланд-паст бруслар, ходаларда машқулар бажарышни такомиллаштириш; енгил атлетика машқулари техникасини ўргатишни такомиллаштириш; енгил атлетика турлари техникасини ўргатишни такомиллаштириш; енгил атлетика машқулотларида жойида ва харакат давомида бажариладиган умумий ривожлантирувчи ҳамда маҳсус машқуларини ўргатишни такомиллаштириш; енгил атлетика билан шутуллантиришни ўргатишни такомиллаштириш асослари; енгил атлетика машқулотларида кўлланиладиган методларни ўргатиш; таълим муассасаларида енгил атлетика машғулотларини ташкил килиш; футбол ўйинида харакатланиш техникасини ўргатишни такомиллаштириш; футбол ўйинида тўпни олиб юриши техникасини ўргатишни такомиллаштириш; футбол ўйинида тўпни олиб ўйинида тўпни узатиш техникасини ўргатишни такомиллаштириш; баскетбол ўйинида тўпни узатиш ва холат ва харакатларга ўргатишни такомиллаштириш; баскетбол ўйинида тўпни узатиш ва кабул килиш техникасини ўргатишни такомиллаштириш; волейбол ўйинида холат ва харакатларга ўргатишни такомиллаштириш; волейбол ўйинида тўғри йикилиш техникасини ўргатишни такомиллаштириш; волейбол ўйинида тўпни юкоридан узатиш ва кабул килиш техникасини ўргатишни такомиллаштириш; волейбол ўйинида тўпни пастдан узатиш ва кабул килиш техникасини ўргатишни такомиллаштириш; гандбол ўйинида холат ва харакатларга ўргатишни такомиллаштириш; гандбол ўйинида тўпни олиб юриши техникасини ўргатишни такомиллаштириш; гандбол ўйинида тўпни узатиш ва кабул килиш техникасини ўргатишни такомиллаштириш **хакида кўникмаларга эга бўлими керак.**
- гимнастика ва спорт-машқулари асоси, гимнастик чиқишлар ва байрамлар, умумий ўрта таълим, касб-хунар таълим мұассасалари дастури «Алпомиши» ва «Барчиной» мажмусига киравчى гимнастик материаларни таҳлил килиш, гимнастика бўйича илмий-тадқиқот ишларни олиб бориши, спортча юриш, югуриш турлари, сакраш турлари техникасини, улоктириш турлари ва кўп кураш турларини техникасини ўргатишни такомиллаштириш, футбол ўйинида тўпни тўхтатиш техникасини ўргатишни такомиллаштириш, футбол ўйинида зарба бериш техникаси ва хужум тактикасини ўргатишни такомиллаштириш, футбол ўйинида жарима ва эркин тўпга зарба беришини ўргатиш ва химоя тактикасини такомиллаштириш, футбол ўйинида зарба бериш техникаси ва хужум дарвозабонни ўйин техникасини ўргатишни такомиллаштириш, баскетбол ўйинида тўпни

	<p>якин ва ўрта масофалардан саватта ташлаш техникасини ўргатишни такомиллаштириш, баскетбол ўйиннада жарима тўпни саватга ташлаш техникасини ва ўйин тактикасини ўргатишни такомиллаштириш, баскетбол ўзок масофадан тўпни саватга ташлаш техникасини ва ўйин тактикасини ўргатишни такомиллаштириш, баскетбол ўйиннада узок масофадан тўпни саватга ташлашни ўргатишни такомиллаштириш, волейбол ўйиннада тўпни ўйинга киритиш техникасини ўргатишни такомиллаштириш, волейбол ўйиннада сақраб тўпга зарба бериш техникасини ўргатишни такомиллаштириш, волейбол ўйиннада ўйиннада тўсик кўйиш усусларини ўргатишни такомиллаштириш, волейбол ўйиннада химоя ва хужумнинг техник-тактик харакатларини ўргатишни такомиллаштириш, гандбол ўйиннада тўпни дарвозага улоқтириш техникасини ўргатишни такомиллаштириш, гандбол ўйиннада жарима ва эркин тўпларни отишни ўргатишни такомиллаштириш, гандбол ўйиннада химоя ва хужумнинг техник-тактик харакатларини ўргатишни такомиллаштириш, гандбол ўйиннада тўпга тўсик кўйиш усусларини ўргатишни такомиллаштириш, гандбол ўйиннада дарвозабонни ўйин техникасини ўргатишни такомиллаштириш малакаларига эга бўлиши керак.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ўзбекистонда бу спорт турларининг бутунги кундаги ахволи; - спорт ўйинлари футбол, волейбол, баскетбол, гандбол, енгил атлетика, кураш ва сузиш каби спорт турларининг конун коидаларини келиб чикиши ва ривожланиш боскичлари; - спорт ўйинлари футбол, волейбол, баскетбол, гандбол, енгил атлетика, кураш ва сузиш каби спорт турларининг мусобакаларини ташкил килиш ҳақида билимларга эга бўлиши; <p>Спорт турлари бўйича мусобакалар ўтказиш ва хакамлик килиш</p>	<p style="text-align: center;">+</p>
STBMO'M2 006		

		<p>сүзиш каби спорт турларида хакамлик килиш;</p> <ul style="list-style-type: none"> - спорт турларидан мусобакаларни ўтказиш (айланма, чиқиб кетиш ва аралаш) усууллари; - спорт турларидан хакамларниң ишораларини; - спорт турларидан мусобакаларни ўтказиш низомини тузиш; - спорт турларидан мусобакаларга оид хужжатларни расмийлаштириш тартиби; - спорт турларидан мусобакаларга тайёрлаш хакида малакаларга эга бўлиши керак. 	
SplnM2004	Спорт иншоотлари	<p>+ - спорт иншоотларниң таснифи;</p> <ul style="list-style-type: none"> - спорт иншоотлари технологиялари чизмаси ва лойихалаш; - шахар ва кишлoклардаги спорт иншоотлари тармокларини режалаштириш; - спорт ўйинлари майдонлари ва гимнастик шахарчаларни ўтчамлари билан таништириш усууллари хакида тасаввур ва билимга эга бўлиши; - талабалар спорт иншоотлари фанидан спорт ўйинлари майдонлари ва гимнастик шахарчаларни куриш, уларни талаб дарражасида чизмаларини чизиш ва лойихаларни тайёрлаш кўнинкмаларига эга бўлиши; <p>-спорт иншоотлари фани ўкув материаллари мазмунни хар хил жихоззлар, курилмалардан фойдаланиш уларни тайёрлаш коидалари ва усууллари, харакат ва машқларга мустақил жой тайёрлаш, спорт иншоотларининг атроф-муҳитга тасирини тўғри хисобга олиш малакаларига эга бўлиши керак.</p>	

Кўшимча фанлар

...	...	...
...	...	...